

הכוכבת מספרת על פגישותיה עם נוער גרמני בברלין, בימי לכידת אי"נמן

מיה הם אשמים?

שואלים בגרמניה: "אז באינו שפה אפשר לדבר עמך?" הית' עונה: "היבראיש" (עברית). "הית' נישאת דגרמני?"

התגובה הראשונה היתה תמיד הפ' תעה. "האם את יהודייה?" היו שואלים. "אני יהודיה מישראל", הית' עונה. כשהפונים אלי היו צעירים, ועשו רושם לנושא המרכזי: איך מרגישה ישראלית בגרמניה. מעולם לא הסתרת שבאתי עם המון מעצורים. לא היה להם נעים לשמוע. "מה פתאום, עכשיו?" שאלו. אמרתי שמעולם לא הייתי בגרמניה (משם בא אבי), אבל כל ילד יהודי יש לו הסתייגות מהמושגים "גרמניה", "גרמנים", וכל הקשור בזה. פעם ישב ליד, ליד דלפק הבר, באותו מקום, צעיר כבן 24, נאה מאוד, עם פנים מאוד אינטליגנטיים. הוא שתה הרבה. אחר כך ניסה לשוחח עמי באיטלקית, והתחיל כל הודו-שיח שכבר התרגלתי אליו. הוא היה קצת שתי, אך לא שיכור. לשאלותיו, סיפרתי לו שבאתי במסגרת עבודה, לשאלותיו, אמרתי שברלין נראית לי יותר סימפאטית מכפי שציפיתי, אבל שאני משתדלת לא ללכת שולל אחרי הפ' ניס השחוקות. הוא שאל מה אני חושבת על הנוער הגרמני. "נכון שהם לא כמו ההורים שלהם?"

עיניים מתל-אביב, באה לברלין לטיכורנוציצה של הסרט חולות לוי' הסיים. משמאל: סער עתון מצויר גרמני, בו נראית גילה (משמאל) עם זליה לביא, שחקנית הסרט הראשית, שלא זכתה לביקורת חיובית.

כוכב ישראל, ביקור חמוד מישראל, עליה עתון-המלינים הגרמני, בילד-ציטונג, מתחת לתמונה זו. גילה אלמגור, שחקנית שחזרת

נסתבר שגר סמוך לו. סיפרתי שהכל נבנה מחדש, ושהיה מתקשה כיום להכיר את יפו. ישבנו והרגשנו שינוי, אני חושבת, עד כמה האיבה בין מדינתנו בלתי-ידידותית. לא היינו אויבים. השיחה היתה טבעית ונסבה על הכל — על לימודיו, על עבודתו. כש דיברנו על טיולים באירופה, העיר שלבסח אנו מרגישים מאוד מנותקים בארץ קטנה ומבודדת. דיברנו אסילו על פוליטיקה, ו- הגענו למבוי סתום: הוא רצה שנתזר את הפליטים, ואז יהיה שלום. ביקשנו לעבור לנושא אחר.

בכל הראיונות איך אני מרגישה בגרמניה. אחד, שפחדתי ממנו נורא כי אמרו לי שהוא מאוד רציני וחריף, שאל ישר: "תגיד לי, פגשת נאצי בברלין?" אמרתי: "פגשתי הרבה גרמנים. אבל אף אחד לא אמר שהוא נאצי. לעומת זאת, פגשתי בנים של נאצים, שלא הסתירו שהם כאלה. אני שמחה שהם מתוסבכים בנקודה זו."

לי עם אשה גרמניה, האחריות לבחירת ה' שחקנים בחברת-הסרטים הגדולה ביותר ב' גרמניה, אופה, היא סיפרה לי שהיא מתפשת צעירה המסוגלת לשחק ישראלית. שאלתי מה התפקיד, ואז גילתה לי שחושבים לעשות סרט על נערה ישראלית המתאהבת בחוץ-לארץ בגבר מבלי לדעת מה מוצאו, ומגנה לאחר מכן שהוא גרמני.

בכל זאת הרגשנו שאנחנו שייכים איכשהו יחד, לעומת כל הגרמנים הבלבונים שסביבנו. פעם אחרת עמדתי עם חברים ברחוב ליד דוכן נגיףקות. דיברנו עברית. לפתע שמענו שלידינו מדברים ערבית. שתי הקבוצות הסתכלו זו בזו בצורה די לא-ידידותית. לא נכנסנו לשיחה.

סיפרתי לו ששמעתי מפי צעירים שיש טראגדיות משפחתיות על רקע זה, שבנים מתחילים לחטט בעבר של הוריהם בתקר-פה הנאצית. כששאל איך קיבלו את פני בגרמניה, ה' שבתי לו שמתחילים אלי יפה, אך שאני שואלת את עצמי כל הזמן מה קרה עם כל הנאצים.

את הית' בנינו? היה עוד בפאריס. עליתי על מגול אייפל בחברת שתי ישראליות. למעלה הסי-תובבו שלוש בחורים צעירים עם מצלמה. הם ניסו כל הזמן ללכת אחרינו ולצלם אותנו. כשירדנו, ניגשו השלושה אלינו ודיברו עמו אנגלית. אחד שאל אם לא איכפת לנו להצטלם עמם. אמרנו: "בבקשה! בשעה שהכין את המצלמה, התחיל לשאול מאיפה אנחנו. אמרתי: "מישראל" הגשתי שה' בתור מחתיר, שותק, לוקח את חבריו ו- ממחר להסתלק.

אבל באותו בית-קפה לא היו סימני איבה הדדיים. פעם ניגש אלי בחור ואמר שהיה רוצה לרקוד עמי, אבל שלא העו לבקש חלנו לדבר, ולאט-לאט הצטרפו עוד חמשה חברה, כולם ערבים. אחד מהם סיפר כי אחיו נהרג במיבצע-טיני. שאלתי אם הוא שונא את ישראל. הוא ענה: "מה פתאום? צעירים שלכם לא נהרגו אצלנו?" אחר-כך התלונן שהוא כבר נמצא זמן רב בברלין, ורוב הישראלים אינם מדברים עמו.

אחרי הראיון הזה חששתי קצת ושאלתי את קצין-העתונות של חברת-הסרטים אם הגזמתי. "להיפך", הוא אמר, "את היית מאה אתנו". מסתבר כי העתונאי אמר לו שכבר זומן לא שמע דברים כל כך כנים מפי זה.

קראתי אחריו: "מנין אתם?" הוא הפנה את ראשו וצעק חזרה: "גרמניה!". החברות משכו בורעותי: "בואי, נלך, הם גרמנים!" עצרתי אותם ועמדתי באופן פרובוקטיבי, לחכות מה יהיה. כעבור שניה חזר אחד מהשלושה, חברו של השואל. "תגידו לי, אנחנו מגרמניה, לא איכפת לכן לשבת אתנו ולדבר, למרות מה שהיה?" חברתי רמזו לי שאינן רוצות, אבל השבתי: "לא איכפת לנו. להיפך. מה אתם אשמים? אתם צעירים כמונו!". הלכנו לקפה. גם השואל הראשון הצטרף, אחרי שחבריו הפצירו בו. ישבנו כשעתים. נסתבר שהם שלוש סטודנטים המטיילים בעולם. הם שאלו המון על ישראל. הזמנתי אותם לבוא לארץ. הוא נדהם. "שמעתי ש' הארץ שלכם מעניינת, אבל אנחנו הרי לא יכולים לבוא לשם". הרגעתי אותו.

אחר אחר: "עבד אל-נאצר, ימח שמו, לקח את הכסף של אבי. הוא אמר לו: תחיה כמו השכן שלך, ולקח ממנו את החברה שלו. אם הוא רוצה שכולם יהיו אותו הדבר, זה צריך להיות דחקא על חשבון האבא שלי?"

העצרה שיש כעת בגרמניה לישראל היא, לדעתי, כנה. יש אופנה של צעירים ישראל-ליים — סדרות מאמרים, ספרים, ועכשיו גם סרטים. הסרט התעודתי הגרמני על ישראל, ג'ודן וכבש-אש, גרם להתפעלות עצומה, ותלמידי בתי-הספר הלכו לראות אותו במסגרת שעורי-החובה שלהם.

האם היית בגטו? שאל. עניתי שלא. "אבל אם אפגוש בילד שהיה בגטו, הוא יכול להרוג אותי!". עניתי: "שטויות. לכל היותר מיק עליך". אחרי הנסיון שאספתי אחר כך בגרמניה, אני בטוחה עכשיו ששלושה אלה היו בני משפחות נאציות מובהקות. כי הם היו הרבה יותר מתוסבכים בנקודה זו, והרבה יותר נפחדים מהצעירים הגרמניים הממוצעים.

התידדנו במידה כזאת, שבסוף הם היו שואלים כל יום איפה גילה. כשלא באתי כמה ימים פשטה שמועה שנסעתי, והם התרגנו שלא באתי להיפרד. כשהופעתי שוב, קיבלו אותי בתרועה. חברי הישראליים לא הבינו זאת. אחת החברות שלי, הלומדת בברלין על חשבון השלומים של הוריה, אף שאלה: "לא איכפת לך שהם ערבושים?" בבית-הקפה יש תיבת-מוסיקה, המנגנת תקליטים מסוימים, הפופולאריים ביותר באותו רגע, באופן אוטומטי. כל פעם שבאתי, היו הערבים זורקים מטבע ולוחצים על הכפתור של הבה נגילה, בביצוע הקוספוניו דה לה סאנטון, דלידה או הארי בלמונטה כתגמול הייתי לוחצת על הכפתור של יא מוסטפה

"יא מוסטפה", והבה נגידה" **אתו, ערדי-סאלון** היתה לי חתימה חזקה מסוג אחר. בחדר הימים ניגש אלי פתאום מכר ואמר: "ראי, יש פה סטודנט ערבי. הוא שמע שאת מישראל ו- רוצה להכיר אותך. את מוכנה?" אמרתי שכן. הוא הציג את עצמו. השם היה מוכר לי מאוד, כי שמעתי אותו בארץ. הצגתי את עצמי לשאלתי השיב שהוא מדמשק, אך שגולד בפלסטין. התרגשתי נורא. בפעם הראשונה אחרי כל-כך הרבה שנים דיברתי עם ערבי לא-ישראלי. הוא היה אינטליגנטי מאוד. סיפר שמשפחתו מיט, שברחה בימי המלחמה, שאחותו בת 22 מוציאה ספר על יחסים בינלאומיים, שהוא תלמיד לרפואה. **האם בית-החולים דגי עור קייס?** שאל.

שחורה גילה, שצבעה את שיערה בצבעו המקורי, עם בור-אה לברלין, צולמה כאן ליד עמוד-מודעות.